

Mgr Dorota Runiewicz

Program własny:

„HIPOTERAPIA W PRZEDSZKOLU”

SPECJALNY OŚRODEK SZKOLNO-WYCHOWAWCZY

IM. KAWALERÓW ORDERU UŚMIECHU W TANOWIE

PROGRAM ZAJĘĆ HIPOTERAPII

**PRZEZNACZONY DO REALIZACJI Z UCZNIAMI
PRZEDSZKOŁA W SOSW W TANOWIE**

SPIS TREŚCI:

- I. WSTĘP.
- II. CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU.
- III. CELE PROGRAMU.
- IV. TREŚCI PROGRAMOWE.
- V. PROCEDURA OSIĄGANIA CELÓW.
- VI. PROPONOWANE ĆWICZENIA.
- VII. PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW I SPOSOBY ICH OCENIANIA.
- VIII. EWALUACJA.
- IX. BIBLIOGRAFIA.

I. WSTĘP

HIPOTERAPIA – HIPPOS – KOŃ - jest działaniem mającym na celu przywracanie zdrowia, sprawności oraz poprawę samopoczucia przy pomocy konia i jazdy konnej. Terapia ruchem konia odbywa się bez ćwiczeń, ważne jest poddanie się ruchom konia.

Jako pierwszy lecznicze działanie hipoterapii opisywał Hipokrates. W Polsce pierwsze turnusy hipoterapii odbywały się w Swoszewicach w 1985 roku.

Hipoterapia daje wiele możliwości terapeutycznych, jest jedną z metod o największym zasięgu zarówno pod względem różnorodności korzystających z niej pacjentów jak i ich wieku. Wspomaga ona główne metody terapeutyczne, stanowi jeden z elementów rehabilitacji leczniczej i jako taka jest prowadzona przez specjalistę na zlecenie lekarza.

II. CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

Hipoterapia stosowana jest jako metoda pomocnicza w terapii dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym, niepełnosprawnością ruchową, upośledzeniem umysłowym, autyzmem, z zaburzeniami emocjonalnymi, z zaburzeniami integracji sensorycznej.

U dzieci niesprawnych ruchowo wpływa korzystnie na regulację napięcia mięśniowego, stereotyp chodu i reakcje równoważne. Jazda i ćwiczenia na koniu mają również aspekt dydaktyczny, profilaktyczny i wychowawczy: wpływają pozytywnie na motywację, otwartość na kontakt z otoczeniem, nastrój, samoocenę, motywację do działania, zachowanie, dlatego zdecydowałam się włączyć elementy hipoterapii w zajęcia w przedszkolu w roku szkolnym 2017/2018, w terapii będzie brało udział 4-6 uczniów z oddziału przedszkolnego. Stan dzieci poprawia się podczas jazdy konnej i kontaktu ze zwierzęciem. Nawiązanie uczuciowej więzi z koniem wspomaga rozwój samodzielności i wzmacnia poczucie własnej wartości. Koń zwiększa u dzieci możliwości lokomocyjne. Siedząc na koniu, popędzając go pracą bioder, kręgosłupa –dzieci odbierają wrażenie prawidłowego chodu i mogą go ćwiczyć. Koń odaje do dyspozycji swoje cztery zdrowe nogi stwarzając tym samym nieograniczone możliwości lokomocyjne. Takie przeszkody jak odległość, nierówność terenu, piasek czy woda przestają istnieć. Jest to przeżycie piękne i niezapomniane. Koń usprawnia bardzo łagodnie, jest to możliwe dzięki jego specyficznej budowie i łagodnemu oddziaływaniu ruchu konia w stępie. W hipoterapii istnieje cały szereg odpowiednich ułożeń, podporów i technik asekuracji, regulujących stopień uruchamiania, wysiłku i bodźcowania organizmu. Koń pobudza zmysły naszych przedszkolaków, dotyk końskiej sierści, łaskotanie grzywy, różnorodność kształtów, odgłos kroków, przyjazne parskanie i mile kojarzony zapach stymulują zmysły dotyku, słuchu, wzroku i węchu. Towarzyszy temu ciągle wytrącanie z równowagi i konieczność jej natychmiastowego odnajdowania, jeżeli nie chcemy zbyt prędko rozstać się z tym bogactwem wrażeń. Czucie głębokie (proprioceptywne) jest stymulowane przez nieustające przeciwstawne bodźce dopływające z mięśni, ścięgien i stawów całego ciała. Wszystko to niezwykle rozwija zaburzoną zdolność równoczesnego odbierania bodźców i ich kojarzenia. Dzięki temu kształtuje się poczucie własnego ciała i orientacji przestrzennej. Koń stanowi również źródło bodźców równoważnych, hipoterapia daje nieograniczone możliwości stopniowania i różnicowania bodźców równoważnych. Dzięki przyspieszeniom poziomym i pio-

nowym: kołysaniu, zmianom kierunku jazdy, zatrzymaniu się, ruszaniu, przyspieszaniu i zwalnianiu tempa jazdy, zastosowaniu specjalnych ułożeń, odpowiednich ćwiczeń i zabaw – ruch konia staje się potężnym generatorem bodźców równoważnych. Dzięki jeździe konnej nasze dzieci stają się bardziej aktywne, rytmiczne pobudzające ruchy towarzyszące jeździe konnej wzmagają wydzielanie hormonów (szczególnie adrenaliny), stymulujących układ wegetatywny. Następuje wyraźny wzrost aktywności ruchowej, koncentracji uwagi i dobrego samopoczucia. Ma to szczególne znaczenie w terapii dzieci niepełnosprawnych. Koń mobilizuje i nie nudzi, jest żywy i reagujący na otoczenie wymaga od dziecka niepełnosprawnego aktywności, nie pozwala na pozostanie biernym, jak to bywa w niektórych innych formach terapii. Dzieci niepełnosprawne poddawane żmudnemu i systematycznemu usprawnianiu często ulegają zniechęceniu i nie chcą współpracować z terapeutą. Tutaj zaangażowanie w terapię jest olbrzymie i nieprzemijające. Trud usprawniania staje się prawie niezauważalny, a sama terapia przez swoją atrakcyjność jest jednocześnie nagrodą. Te pozytywne emocje udaje się niekiedy przenieść na zajęcia odbywające się przed lub po hipoterapii. Podczas zajęć z hipoterapii przedszkolaki dzięki aktywizacji i pozytywnemu nastawieniu do współpracy z terapeutą mogą opanować szereg umiejętności i pojęć. Koń jest pomocny w mojej pracy dydaktyczno - wychowawczej. Obcowanie z koniem i jego otoczeniem nie tylko wzbogaca wiedzę dziecka o świecie, ale uczy go również samodzielności, odpowiedzialności i współpracy z innymi. Ważne jest również, że koń relaksuje, dziecko w kontakcie ze zwierzęciem, poddaje się jego łagodnym, kołyszącym ruchom, co sprzyja relaksowi i odprężeniu. Świat widziany z końskiego grzbietu jest większy i piękniejszy. Obcowanie z tym dużym, imponującym, przyjacielskim zwierzęciem ma wpływ na równowagę emocjonalną i powoduje osłabienie reakcji nerwowych. Wreszcie koń jest uniwersalnym stanowiskiem terapeutycznym, może zastępować materac (szeroki zad), terapeutyczną piłkę, lub wałek (kłoda), klin (szyja), bądź drabinkę do podciągania (grzywa). Idąc stępem wprowadza dziecko leżące na nim na brzuchu – w ruchy zbliżone do pełzania, dziecko oparte na łokciach i kolanach – w ruchy zbliżone do czworakowania, siedzącego – w ruchy zbliżone do chodzenia. Nie ma innego „przyrządu”, który byłby tak uniwersalny. Siedząc na koniu łatwiej opanować pojęcia przestrzenne, schemat własnego ciała, nauczyć się liczyć do czterech (patrz nogi konia), wymawiać trudne głoski i wyrazy. Koń to żywa i ruchoma pomoc terapeutyczna, dydaktyczna, wychowawcza i edukacyjna, którą z sukcesem wykorzystuję w pracy z dziećmi niepełnosprawnymi.

III. CELE PROGRAMU:

1.Cel główny:

- Usprawnianie motoryki dużej i małej poprzez konia i jazdę konną.
- Wspomaganie w aspekcie dydaktycznym, profilaktycznym i wychowawczym.

2.Cele szczegółowe:

- Normalizacja napięcia mięśni spastycznych u dzieci wiotkich,
- Wzmocnienie mięśni grzbietu i brzucha,

- Poprawa kontroli głowy i tułowia,
- Kształtowanie reakcji obronnych i równoważnych,
- Zapoznanie się ze stereotypem chodu ludzkiego,
- Poprawa koordynacji wzrokowo – ruchowej,
- Ćwiczenia orientacji w schemacie własnego ciała i orientacji przestrzennej,
- Trening zmysłu równowagi,
- Wzrost siły i odwagi,
- Hamowanie przetrwałych, prymitywnych odruchów postawy,
- Poczucie rytmu,
- Oddziaływanie na psychikę – motywacja, samoocena i praca w grupie,
- Natlenienie mózgu i mięśni,
- Usprawnianie pracy organów,
- Intensywność form usprawniania –ćwiczenia manualne, logopedyczne, doskonalące sensory czucia, działanie pedagogiczne,
- Mobilizuje do starań, nie nudzi.

IV. TREŚCI PROGRAMOWE:

Treści programu zostały dobrane ze względu na możliwości psychofizyczne uczniów oraz na potrzebę rozszerzenia dotychczasowych programów funkcjonujących w naszym Przedszkolu jako nowa oferta edukacyjna.

- zagadnienia teoretyczne:

1. Rozmowa kierowana na temat zasad bezpieczeństwa podczas wycieczki oraz zasad bezpieczeństwa w stadninie koni.
2. Słuchanie opowiadań czytanych przez nauczyciela takich jak np.: „Koniki marzeń”.

- zagadnienia praktyczne:

1. Udział w zajęciach z elementami hipoterapii.

V. PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW

Realizacja zajęć wymaga stosowania aktywizujących metod kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem pokazu, obserwacji, metody praktycznego działania i ćwiczeń utrwalających, a także rozmowy kierowanej. Zajęcia muszą być tak skonstruowane aby motywowały dzieci do aktywności i uczestnictwa w zajęciach. Osiągnięcie wszystkich zamierzonych zadań i celów możliwe jest poprzez:

- systematyczność zajęć i oddziaływań dydaktycznych oraz wychowawczych
- motywowanie do działania

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- bus, siodła, derki, ogłowania, pachołki, stołeczki, piłki, sprzęt do pielęgnacji konia, książeczki i bajki o tematyce związanej z końmi, materiały plastyczne do wyrażania własnej twórczości (papier, papier kolorowy, bibuła, klej, nożyczki, farby, pędzle). Jabłka i marchew dla koni.

FORMY ORGANIZACYJNE:

- zajęcia indywidualne i grupowe
- zajęcia z dziećmi z oddziału przedszkolnego „Leśne Skrzaty” dwa razy w miesiącu po dwie godziny zegarowe.

VI. PROPONOWANE ĆWICZENIA:

Data	TEMATYKA ZAJĘĆ	OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA
IX	Na końskim grzbiecie – opowieść ruchowa. Nauczyciel snuje historię o tym, jak ruszamy na wyprawę – ubieramy się, idziemy do stajni, siodlamy konia. Uczniowie ruchem naśladują proponowane czynności, starają się powtarzać nowe wyrazy. Rozmowy kierowane na temat zasad bezpieczeństwa podczas wycieczki do stadniny oraz podczas zajęć z hipoterapii. Przygotowywanie smakołyków dla koni.	Dziecko potrafi aktywnie słuchać i wykonywać polecenia nauczyciela. Wie jak zachować się podczas podróży, w stadninie i podczas zajęć. Tworzenie „Końskiego słowniczka”
IX	Rozmowa kierowana przypominająca zasady bezpieczeństwa podczas wycieczki do stadniny oraz podczas zajęć z hipoterapii. Przygotowywanie smakołyków dla koni. Zajęcia z elementami hipoterapii w stadninie „Galloper”. 1. „To jest Rico” - powitanie z trenerem i koniem Rico . 2. „Jak opiekować się koniem?” – demonstracja sposobów dbania o higienę konia	-dziecko potrafi aktywnie słuchać i wykonywać polecenia nauczyciela. -wie jak zachować się podczas podróży, w stadninie i podczas zajęć. - dzieci witają się z trenerem i koniem; potrafią odpowiednio zachować się w konkretnej sytuacji (kontakt ze zwierzęciem) - dzieci potrafią cierpliwie poczekać na zajęcia przed padokiem, na którym stoi koń - dzieci spokojnie obserwują jak trener czesze konia, czyści; słuchają jak opowiada o każdej czynności, o tym dlaczego i w jaki sposób dbać o konia - dzieci gromadzą nowe słowa do „Słowniczka końskiego”

	<p>3. „Przejażdżka na koniu” - zajęcia z elementami hipoterapii</p> <p>4. „Karmimy Rica” – nauka karmienia konia</p> <p>5. „Pożegnanie z Riciem” - zabawa ruchowa</p>	<p>-uczniowie zakładają dżokejkę na głowę -potrafią zgodnie z poleceniem i pomocą trenera i terapeuty wsiąść na konia; -wykonują polecenia trenera podczas jazdy - dzieci uważnie słuchają i stosują się do poleceń (głaszczą konia, dziękują mu za jazdę) -dzieci słuchają i obserwują właściwy sposób podawania jedzenia koniowi – na otwartej dłoni -potrafią samodzielnie podać koniowi smakołyk, stoją obok konia, podają mu smakołyk</p> <p>-dzieci obserwują zachowanie konia – koń kłania się dzieciom -dzieci potrafią uklonąć się koniowi wg własnego pomysłu</p>
X	<p>Zajęcia z elementami hipoterapii w stadninie „Galloper”.</p> <p>1. „Witaj Rico” - powitanie z trenerem i koniem Rico .</p> <p>3. „Przejażdżka na koniu” - zajęcia z elementami hipoterapii</p> <p>4. „Karmimy i opiekujemy się koniem” – nauka karmienia konia, demonstracja sposobów dbania o higienę konia</p>	<p>- dzieci witają się z trenerem i koniem; potrafią odpowiednio zachować się w konkretnej sytuacji (kontakt ze zwierzęciem) - dzieci potrafią cierpliwie zaczekać na zajęcia przed padokiem, na którym stoi koń</p> <p>- poprzez kontakt z żywym zwierzęciem dziecko zyskuje nowego przyjaciela, poznaje jego imię, uczy się współżycia z inną żywą istotą - wzrost poczucia samodzielności u dziecka, korzystniejsze postrzeganie siebie, wzrost samoakceptacji, odwagi i wiary w swoje możliwości - kształtowanie funkcji poznawczych – koordynacja wzrokowo – ruchową, spostrzegawczość - wzrost koncentracji, samokontroli, pobudzenie własnej inicjatywy, lepsze zrozumienie własnych możliwości i potrzeb - możliwość przebywania na świeżym powietrzu wśród innych dzieci</p> <p>- dzieci spokojnie obserwują jak trener czesze konia, czyści; słuchają jak opowiada o każdej czynności, o tym dlaczego i w jaki sposób dbać o konia - dzieci gromadzą nowe słowa do „Słowniczka końskiego” -uczniowie zakładają dżokejkę na głowę -potrafią zgodnie z poleceniem i pomocą trenera i terapeuty wsiąść na konia;</p>

	<p>5. „Pożegnanie z Ricciem” - zabawa ruchowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> -wykonują polecenia trenera podczas jazdy - dzieci uważnie słuchają i stosują się do poleceń (głaszczą konia, dziękują mu za jazdę) -dzieci słuchają i obserwują właściwy sposób podawania jedzenia koniowi – na otwartej dłoni -potrafią samodzielnie podać koniowi smakołyk, stoją obok konia, podają mu smakołyk -dzieci obserwują zachowanie konia – koń prycha, kłania się dzieciom -dzieci potrafią pożegnać się z koniem wg własnego pomysłu
<p>X</p>	<p>Zajęcia z elementami hipoterapii w stadninie „Galloper”.</p> <p>1. „Witaj Rico” - powitanie z trenerem i koniem Rico .</p> <p>3. Przejazdźka na koniu – wykonywanie ćwiczeń z elementami hipoterapii „Poklepanie konia”, „Leżenie przodem na grzbiecie konia”, „Martwy Indianin”</p> <p>4. „Karmimy i opiekujemy się koniem” – nauka karmienia konia, demonstracja sposobów dbania o higienę konia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dzieci witają się z trenerem i koniem; potrafią odpowiednio zachować się w konkretnej sytuacji (kontakt ze zwierzęciem) - dzieci potrafią cierpliwie zaczekać na zajęcia przed padokiem, na którym stoi koń -uczniowie zakładają dżokejkę na głowę -potrafią zgodnie z poleceniem i pomocą trenera i terapeuty wsiąść na konia; -wykonują polecenia trenera podczas jazdy - zaznaczenie początku i końca zajęć - nawiązanie więzi emocjonalnej z koniem - ćwiczenie reakcji równoważnych - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej - stymulacja czuciowa dłoni (przy nadwrażliwości dłoni stosując rękawiczki) - ćwiczenie orientacji w stronach ciała - ćwiczenie orientacji w schemacie ciała - ćwiczenie umiejętności przekraczania linii środkowej ciała - ćwiczenie koordynacji mowy, ruchu, słuchu - stymulacja układu przedsionkowego, - relaks, wyciszenie, - rozluźnienie lub wzmocnienie mięśni grzbietu - zmniejszenie nadmiernej lordozy lędźwiowej, - rozciągnięcie mięśni przywodzicieli uda, - budowanie zaufania do terapeuty i konia. - dzieci spokojnie obserwują jak trener czesze konia, czyści; podejmują pierwsze próby czyszczenia konia - dzieci gromadzą nowe słowa do „Słowniczka końskiego” - dzieci uważnie słuchają i stosują się do poleceń (głaszczą konia, dziękują mu za jazdę)

	<p>5. „Pożegnanie z Riciem” - zabawa ruchowa</p>	<p>-dzieci słuchają i obserwują właściwy sposób podawania jedzenia koniowi – na otwartej dłoni -potrafią samodzielnie podać koniowi smakołyk, stoją obok konia, podają mu smakołyk</p> <p>-dzieci obserwują zachowanie konia – koń prycha, kłania się dzieciom -dzieci potrafią pożegnać się z koniem wg własnego pomysłu</p>
<p>XI</p>	<p>Zajęcia z elementami hipoterapii w stadninie „Galloper”.</p> <p>1. „Witaj Rico” - powitanie z trenerem i koniem Rico .</p> <p>3. Przejazdzka na koniu – wykonywanie ćwiczeń z elementami hipoterapii „Poklepanie konia”, „Leżenie przodem na grzbiecie konia”, „Martwy Indianin”</p> <p>„Sięganie do ucha konia”</p> <p>„Sięganie do ogona”</p>	<p>- dzieci witają się z trenerem i koniem; potrafią odpowiednio zachować się w konkretnej sytuacji (kontakt ze zwierzęciem) - dzieci potrafią cierpliwie zaczekać na zajęcia przed padokiem, na którym stoi koń</p> <p>-uczniowie zakładają dżokejkę na głowę -potrafią zgodnie z poleceniem i pomocą trenera i terapeutę wsiąść na konia; -wykonują polecenia trenera podczas jazdy - zaznaczenie początku i końca zajęć - nawiązanie więzi emocjonalnej z koniem - ćwiczenie reakcji równoważnych - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej - stymulacja czuciowa dłoni (przy nadwrażliwości dłoni stosując rękawiczki) - ćwiczenie orientacji w stronach ciała - ćwiczenie orientacji w schemacie ciała - ćwiczenie umiejętności przekraczania linii środkowej ciała - ćwiczenie koordynacji mowy, ruchu, słuchu - stymulacja układu przedsionkowego, - relaks, wyciszenie, - rozluźnienie lub wzmocnienie mięśni grzbietu - zmniejszenie nadmiernej lordozy lędźwiowej, - rozciągnięcie mięśni przywodzicieli uda, - budowanie zaufania do terapeuty i konia - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej - ćwiczenie reakcji równoważnych - ćwiczenie orientacji w stronach ciała - ćwiczenie orientacji w schemacie ciała dziecka i koni - ćwiczenie przekraczania linii środkowej ciała - ćwiczenie rotacji tułowia - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej - kształtowanie umiejętności chwytu - ćwiczenie schematu ciała konia - ćwiczenie orientacji w przestrzeni (przód-tył)</p>

	<p>4. „Karmimy i opiekujemy się koniem” – nauka karmienia konia, demonstracja sposobów dbania o higienę konia</p> <p>5. „Pożegnanie z Ricciem” - zabawa ruchowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ćwiczenie orientacji w stronach ciała (Pilnujemy aby: w czynność były zaangażowane obie ręce, czynność była wykonana pod kontrolą wzroku, tułów dziecka pozostał w pionie, ćwiczenie wykonywać symetrycznie w jedną i w drugą stronę). - dzieci spokojnie obserwują jak trener czesze konia, czyści; podejmują pierwsze próby czyszczenia konia - dzieci gromadzą nowe słowa do „Słowniczka końskiego” - dzieci uważnie słuchają i stosują się do poleceń (głaszczą konia, dziękują mu za jazdę) -dzieci słuchają i obserwują właściwy sposób podawania jedzenia koniowi – na otwartej dłoni -potrafią samodzielnie podać koniowi smakołyk, stoją obok konia, podają mu smakołyk -dzieci obserwują zachowanie konia – koń prycha, kłania się dzieciom -dzieci potrafią pożegnać się z koniem wg własnego pomysłu
XI	<p>Zajęcia z elementami hipoterapii w stadninie „Galopper”.</p> <p>1. „Witaj Rico” - powitanie z trenerem i koniem Rico .</p> <p>3. Przejazdzka na koniu – wykonywanie ćwiczeń z elementami hipoterapii „Sięganie do ucha konia”, „Sięganie do ogona”</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dzieci witają się z trenerem i koniem; potrafią odpowiednio zachować się w konkretnej sytuacji (kontakt ze zwierzęciem) - dzieci potrafią cierpliwie zaczekać na zajęcia przed padokiem, na którym stoi koń -uczniowie zakładają dżokejkę na głowę -potrafią zgodnie z poleceniem i pomocą trenera i terapeuty wsiąść na konia; -wykonują polecenia trenera podczas jazdy - zaznaczenie początku i końca zajęć - nawiązanie więzi emocjonalnej z koniem - ćwiczenie reakcji równoważnych - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej - stymulacja czuciowa dłoni (przy nadwrażliwości dłoni stosują rękawiczki) - ćwiczenie orientacji w stronach ciała - ćwiczenie orientacji w schemacie ciała - ćwiczenie umiejętności przekraczania linii środkowej ciała - ćwiczenie koordynacji mowy, ruchu, słuchu - stymulacja układu przedsionkowego, - relaks, wyciszenie, - rozluźnienie lub wzmocnienie mięśni grzbietu

	<p>„Zrywanie liści”</p> <p>4. „Karmimy i opiekujemy się koniem” – nauka karmienia konia, demonstracja sposobów dbania o higienę konia</p> <p>5. „Pożegnanie z Riciem” - zabawa ruchowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie nadmiernej lordozy lędźwiowej, - rozciągnięcie mięśni przywodzicieli uda, - budowanie zaufania do terapeuty i konia - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej - ćwiczenie reakcji równoważnych - ćwiczenie orientacji w stronach ciała - ćwiczenie orientacji w schemacie ciała dziecka i koni - ćwiczenie przekraczania linii środkowej ciała - ćwiczenie rotacji tułowia - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej - kształtowanie umiejętności chwytu - ćwiczenie schematu ciała konia - ćwiczenie orientacji w przestrzeni (przód-tył) - ćwiczenie orientacji w stronach ciała (Pilnujemy aby: w czynność były zaangażowane obie ręce, czynność była wykonana pod kontrolą wzroku, tułów dziecka pozostał w pionie, ćwiczenie wykonywać symetrycznie w jedną i w drugą stronę) - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej i zdolności chwytania - ćwiczenie rozwijające mięśnie tułowia i kończyn górnych - ćwiczenie orientacji w stronach ciała - ćwiczenie orientacji w przestrzeni - ćwiczenie równoważne - ćwiczenie umiejętności klasyfikacji (duży, mały) <ul style="list-style-type: none"> - dzieci spokojnie obserwują jak trener czesze konia, czyści; podejmują pierwsze próby czyszczenia konia - dzieci gromadzą nowe słowa do „Słowniczka końskiego” - dzieci uważnie słuchają i stosują się do poleceń (głaszczą konia, dziękują mu za jazdę) -dzieci słuchają i obserwują właściwy sposób podawania jedzenia koniowi – na otwartej dłoni -potrafią samodzielnie podać koniowi smakołyk, stoją obok konia, podają mu smakołyk <ul style="list-style-type: none"> -dzieci obserwują zachowanie konia – koń prycha, kłania się dzieciom -dzieci potrafią pożegnać się z koniem wg własnego pomysłu
XII	Z uwagi na pogarszające się warunki atmosferyczne zajęcia praktyczne z elementami hipoterapii będą odbywały się od marca. W grudniu, styczniu i lutym realizowane będą zajęcia plastyczne,	<ul style="list-style-type: none"> -dzieci utrwalają wiadomości zdobyte w stadninie koni, -uczniowie stworzą ilustracje do „Słowniczka końskiego”

	<p>techniczne i muzyczno-ruchowe zgodne z tematyką hipoterapii.</p> <p>Zajęcia plastyczne „Wrażenia z wycieczki do stadniny”</p>	
XII	<p>Słuchanie opowiadań czytanych przez nauczyciela „Zbój. Opowiadania o koniach i konikach”</p> <p>„Końskie” zabawy ruchowe i nie tylko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Wyścigi zaprzęgów” – zabawy bieżne dwójkami, gdzie jeden uczeń wraz z nauczycielem tworzy parę pociągową, a do tyłu podają ręce woźnicy. • „Największe szczęście na świecie? Na końskim siedzieć grzbiecie!” – zabawa z tekstem i wołanie w różny sposób: cicho – głośno; wolno – szybko; chłopcy – dziewczynki; improwizacja ruchowa podczas wykrzykiwania. • „Jedzie kareta, dzwonek dzwoni. Zgadnij panie, ile koni?” – zabawa z wyliczanką. Nauczyciel recytuje w rytmie ćwierćnut, jedno dziecko kląska językiem, drugie klepie rytmicznie otwartymi dłońmi w uda. Zmiana ról i powtórzenia. 	<ul style="list-style-type: none"> - aktywne słuchanie opowiadania - odpowiadanie na pytania związane z tematyką opowiadania - wzmoczenie słuchowej koncentracji uwagi - uaktywniony i wzmocniony gorset mięśniowy - krążenia ramion w przód i w tył, skręty tułowia w przód i w tył - uaktywnione mięśnie kontrolujące ruchy głowy skłony i obroty głową - wzmocniona sprawność manualna - wzmacnianie uwagi słuchowej - aktywizacja mowy czynnej - ćwiczenie orientacji w przestrzeni i schemacie własnego ciała - ćwiczenie reakcji równoważnych - ćwiczenie planowania ruchu - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej - stymulacja czuciowa dłoni - ćwiczenie orientacji w stronach ciała - ćwiczenie umiejętności przekraczania linii środkowej ciała - ćwiczenie koordynacji mowy, ruchu, słuchu
I	<p>„Końskie” zabawy ruchowe i nie tylko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Wyścigi zaprzęgów” – zabawy bieżne dwójkami, gdzie jeden uczeń wraz z nauczycielem tworzy parę pociągową, a do tyłu podają ręce woźnicy. • „Największe szczęście na świecie? Na końskim siedzieć grzbiecie!” – zabawa z tekstem i wołanie w różny sposób: cicho – głośno; wolno – szybko; chłopcy – dziewczynki; improwizacja ruchowa podczas wykrzykiwania. • „Jedzie kareta, dzwonek dzwoni. Zgadnij panie, ile koni?” – zabawa z wyliczanką. Nauczyciel recytuje w rytmie ćwierćnut, jedno dziecko kląska językiem, drugie klepie rytmicznie otwartymi dłońmi w uda. 	<ul style="list-style-type: none"> - uaktywniony i wzmocniony gorset mięśniowy - krążenia ramion w przód i w tył, skręty tułowia w przód i w tył - uaktywnione mięśnie kontrolujące ruchy głowy skłony i obroty głową - wzmocniona sprawność manualna - wzmacnianie uwagi słuchowej - aktywizacja mowy czynnej - ćwiczenie orientacji w przestrzeni i schemacie własnego ciała - ćwiczenie reakcji równoważnych - ćwiczenie planowania ruchu - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej - stymulacja czuciowa dłoni - ćwiczenie orientacji w stronach ciała - ćwiczenie umiejętności przekraczania linii środkowej ciała - ćwiczenie koordynacji mowy, ruchu, słuchu

	Zmiana ról i powtórzenia.	
I	<p>Słuchanie opowiadań czytanych przez nauczyciela "Bajka o klaczy i żrebaku"</p> <p>„Końskie” zabawy ruchowe i nie tylko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Wyścigi zaprzęgów” – zabawy bieżne dwójkami, gdzie jeden uczeń wraz z nauczycielem tworzy parę pociągową, a do tyłu podają ręce woźnicy. • „Największe szczęście na świecie? Na końskim siedzieć grzbiecie!” – zabawa z tekstem i wołanie w różny sposób: cicho – głośno; wolno – szybko; chłopcy – dziewczynki; improwizacja ruchowa podczas wykrzykiwania. • „Jedzie kareta, dzwonek dzwoni. Zgadnij panie, ile koni?” – zabawa z wyliczanką. Nauczyciel recytuje w rytmie ćwierćnut, jedno dziecko kląska językiem, drugie klepie rytmicznie otwartymi dłońmi w uda. Zmiana ról i powtórzenia. 	<p>-aktywne słuchanie opowiadania -odpowiadanie na pytania związane z tematyką opowiadania -wzmoczenie słuchowej koncentracji uwagi</p> <p>-uaktywniony i wzmocniony gorset mięśniowy -krążenia ramion w przód i w tył, skręty tułowia w przód i w tył -uaktywnione mięśnie kontrolujące ruchy głowy skłony i obroty głową - wzmocniona sprawność manualna - wzmacnianie uwagi słuchowej - aktywizacja mowy czynnej - ćwiczenie orientacji w przestrzeni i schemacie własnego ciała - ćwiczenie reakcji równoważnych - ćwiczenie planowania ruchu - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej -stymulacja czuciowa dłoni -ćwiczenie orientacji w stronach ciała -ćwiczenie umiejętności przekraczania linii środkowej ciała -ćwiczenie koordynacji mowy, ruchu, słuchu</p>
II	<p>Słuchanie opowiadań czytanych przez nauczyciela "Stajnia pod podkową"</p> <p>„Końskie” zabawy ruchowe i nie tylko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Wyścigi zaprzęgów” – zabawy bieżne dwójkami, gdzie jeden uczeń wraz z nauczycielem tworzy parę pociągową, a do tyłu podają ręce woźnicy. • „Największe szczęście na świecie? Na końskim siedzieć grzbiecie!” – zabawa z tekstem i wołanie w różny sposób: cicho – głośno; wolno – szybko; chłopcy – dziewczynki; improwizacja ruchowa podczas wykrzykiwania. • „Jedzie kareta, dzwonek dzwoni. Zgadnij panie, ile koni?” – zabawa z wyliczanką. Nauczyciel recytuje w rytmie ćwierćnut, jedno dziecko kląska językiem, drugie klepie rytmicznie otwartymi dłońmi w uda. 	<p>-aktywne słuchanie opowiadania -odpowiadanie na pytania związane z tematyką opowiadania -wzmoczenie słuchowej koncentracji uwagi</p> <p>-uaktywniony i wzmocniony gorset mięśniowy -krążenia ramion w przód i w tył, skręty tułowia w przód i w tył -uaktywnione mięśnie kontrolujące ruchy głowy skłony i obroty głową - wzmocniona sprawność manualna - wzmacnianie uwagi słuchowej - aktywizacja mowy czynnej - ćwiczenie orientacji w przestrzeni i schemacie własnego ciała - ćwiczenie reakcji równoważnych - ćwiczenie planowania ruchu - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej -stymulacja czuciowa dłoni -ćwiczenie orientacji w stronach ciała -ćwiczenie umiejętności przekraczania linii środkowej ciała -ćwiczenie koordynacji mowy, ruchu, słuchu</p>

	Zmiana ról i powtórzenia.	
II	<p>Słuchanie opowiadań czytanych przez nauczyciela ”Stajnia pod podkową”</p> <p>„Końskie” zabawy ruchowe i nie tylko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Wyścigi zaprzęgów” – zabawy bieżne dwójkami, gdzie jeden uczeń wraz z nauczycielem tworzy parę pociągową, a do tyłu podają ręce woźnicy. • „Największe szczęście na świecie? Na końskim siedzieć grzbiecie!” – zabawa z tekstem i wołanie w różny sposób: cicho – głośno; wolno – szybko; chłopcy – dziewczynki; improwizacja ruchowa podczas wykrzykiwania. • „Jedzie kareta, dzwonek dzwoni. Zgadnij panie, ile koni?” – zabawa z wyliczanką. Nauczyciel recytuje w rytmie ćwierćnut, jedno dziecko kląska językiem, drugie klepie rytmicznie otwartymi dłońmi w uda. <p>Zmiana ról i powtórzenia.</p>	<p>-aktywne słuchanie opowiadania -odpowiadanie na pytania związane z tematyką opowiadania -wzmoczenie słuchowej koncentracji uwagi</p> <p>-uaktywniony i wzmocniony gorset mięśniowy -krążenia ramion w przód i w tył, skręty tułowia w przód i w tył -uaktywnione mięśnie kontrolujące ruchy głowy skłony i obroty głową - wzmocniona sprawność manualna - wzmacnianie uwagi słuchowej - aktywizacja mowy czynnej - ćwiczenie orientacji w przestrzeni i schemacie własnego ciała - ćwiczenie reakcji równoważnych - ćwiczenie planowania ruchu - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej -stymulacja czuciowa dłoni -ćwiczenie orientacji w stronach ciała -ćwiczenie umiejętności przekraczania linii środkowej ciała -ćwiczenie koordynacji mowy, ruchu, słuchu</p>
III	<p>Rozmowa kierowana przypominająca zasady bezpieczeństwa podczas wycieczki do stadniny oraz podczas zajęć z hipoterapii. Przygotowywanie smakołyków dla koni.</p> <p>Zajęcia z elementami hipoterapii w stadninie „Galloper”.</p> <p>1. „Czy pamiętacie Rico?” - powitanie z trenerem i koniem Rico .</p> <p>2. „Jak opiekować się koniem?” – demonstracja sposobów dbania o higienę konia</p> <p>3. „Przejażdżka na koniu” - zajęcia z elementami</p>	<p>-dziecko potrafi aktywnie słuchać i wykonywać polecenia nauczyciela. -wie jak zachować się podczas podróży, w stadninie i podczas zajęć.</p> <p>- dzieci witają się z trenerem i koniem; potrafią odpowiednio zachować się w konkretnej sytuacji (kontakt ze zwierzęciem) - dzieci potrafią cierpliwie poczekać na zajęcia przed padokiem, na którym stoi koń</p> <p>- dzieci spokojnie obserwują jak trener przypomina im czynności związane z opieką nad koniem: czesze konia, czyści; słuchają jak opowiada o każdej czynności, o tym dlaczego i w jaki sposób dbać o konia - dzieci pamiętają słowa umieszczone w „Słowniczku końskim”</p> <p>-uczniowie zakładają dżokejkę na głowę</p>

	<p>hipoterapii</p> <p>4. „Karmimy Rica” – nauka karmienia konia</p> <p>5. „Pożegnanie z Ricciem” - zabawa ruchowa</p>	<p>-potrafią zgodnie z poleceniem i pomocą trenera i terapeuty wsiąść na konia;</p> <p>-wykonują polecenia trenera podczas jazdy</p> <p>- dzieci uważnie słuchają i stosują się do poleceń (głazczą konia, dziękują mu za jazdę)</p> <p>-dzieci pamiętają jak we właściwy sposób podawać jedzenie koniowi – na otwartej dłoni</p> <p>-potrafią samodzielnie podać koniowi smakołyk, stoją obok konia, podają mu smakołyk</p> <p>-dzieci obserwują zachowanie konia – koń kłania się dzieciom</p> <p>-dzieci potrafią ukłonić się koniowi i pożegnać z nim wg własnego pomysłu</p>
III	<p>Zajęcia z elementami hipoterapii w stadninie „Galloper”.</p> <p>1. „Witaj Rico” - powitanie z trenerem i koniem Rico .</p> <p>3. „Przejażdżka na koniu” - zajęcia z elementami hipoterapii</p> <p>4. „Karmimy i opiekujemy się koniem” – nauka karmienia konia, demonstracja sposobów dbania o higienę konia</p>	<p>- dzieci witają się z trenerem i koniem; potrafią odpowiednio zachować się w konkretnej sytuacji (kontakt ze zwierzęciem)</p> <p>- dzieci potrafią cierpliwie poczekać na zajęcia przed padokiem, na którym stoi koń</p> <p>- poprzez kontakt z żywym zwierzęciem dziecko zyskuje nowego przyjaciela, poznaje jego imię, uczy się współżycia z inną żywą istotą</p> <p>- wzrost poczucia samodzielności u dziecka, korzystniejsze postrzeganie siebie, wzrost samoakceptacji, odwagi i wiary w swoje możliwości</p> <p>- kształtowanie funkcji poznawczych – koordynacja wzrokowo – ruchową, spostrzegawczość</p> <p>- wzrost koncentracji, samokontroli, pobudzenie własnej inicjatywy, lepsze zrozumienie własnych możliwości i potrzeb</p> <p>- możliwość przebywania na świeżym powietrzu wśród innych dzieci</p> <p>- dzieci spokojnie obserwują jak trener czesze konia, czyści; słuchają jak opowiada o każdej czynności, o tym dlaczego i w jaki sposób dbać o konia</p> <p>- dzieci gromadzą nowe słowa do „Słowniczka końskiego”</p> <p>-uczniowie zakładają dzokejkę na głowę</p> <p>-potrafią zgodnie z poleceniem i pomocą trenera i terapeuty wsiąść na konia;</p> <p>-wykonują polecenia trenera podczas jazdy</p> <p>- dzieci uważnie słuchają i stosują się do poleceń</p>

	<p>5. „Pożegnanie z Riciem” - zabawa ruchowa</p>	<p>(głaszczą konia, dziękują mu za jazdę) -dzieci słuchają i obserwują właściwy sposób podawania jedzenia koniowi – na otwartej dłoni -potrafią samodzielnie podać koniowi smakołyk, stoją obok konia, podają mu smakołyk</p> <p>-dzieci obserwują zachowanie konia – koń prycha, kłania się dzieciom -dzieci potrafią pożegnać się z koniem wg własnego pomysłu</p>
<p>IV</p>	<p>Zajęcia z elementami hipoterapii w stadninie „Galloper”.</p> <p>1. „Witaj Rico” - powitanie z trenerem i koniem Rico .</p> <p>3. Przejazdźka na koniu – wykonywanie ćwiczeń z elementami hipoterapii „Sięganie do ucha konia”, „Sięganie do ogona”</p>	<p>- dzieci witają się z trenerem i koniem; potrafią odpowiednio zachować się w konkretnej sytuacji (kontakt ze zwierzęciem) - dzieci potrafią cierpliwie poczekać na zajęcia przed padokiem, na którym stoi koń</p> <p>-uczniowie zakładają dżokejkę na głowę -potrafią zgodnie z poleceniem i pomocą trenera i terapeuty wsiąść na konia; -wykonują polecenia trenera podczas jazdy - zaznaczenie początku i końca zajęć - nawiązanie więzi emocjonalnej z koniem - ćwiczenie reakcji równoważnych - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej - stymulacja czuciowa dłoni (przy nadwrażliwości dłoni stosują rękawiczki) - ćwiczenie orientacji w stronach ciała - ćwiczenie orientacji w schemacie ciała - ćwiczenie umiejętności przekraczania linii środkowej ciała - ćwiczenie koordynacji mowy, ruchu, słuchu - stymulacja układu przedsionkowego, - relaks, wyciszenie, - rozluźnienie lub wzmocnienie mięśni grzbietu - zmniejszenie nadmiernej lordozy lędźwiowej, - rozciągnięcie mięśni przywodzicieli uda, - budowanie zaufania do terapeuty i konia - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej - ćwiczenie reakcji równoważnych - ćwiczenie orientacji w stronach ciała - ćwiczenie orientacji w schemacie ciała dziecka i koni - ćwiczenie przekraczania linii środkowej ciała - ćwiczenie rotacji tułowia - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej - kształtowanie umiejętności chwytu - ćwiczenie schematu ciała konia</p>

	<p>„Zrywanie liści”</p> <p>4. „Karmimy i opiekujemy się koniem” – nauka karmienia konia, demonstracja sposobów dbania o higienę konia</p> <p>5. „Pożegnanie z Riciem” - zabawa ruchowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ćwiczenie orientacji w przestrzeni (przód-tył) - ćwiczenie orientacji w stronach ciała (Pilnujemy aby: w czynność były zaangażowane obie ręce, czynność była wykonana pod kontrolą wzroku, tułów dziecka pozostał w pionie, ćwiczenie wykonywać symetrycznie w jedną i w drugą stronę) - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej i zdolności chwytania - ćwiczenie rozwijające mięśnie tułowia i kończyn górnych - ćwiczenie orientacji w stronach ciała - ćwiczenie orientacji w przestrzeni - ćwiczenie równoważne - ćwiczenie umiejętności klasyfikacji (duży, mały) <ul style="list-style-type: none"> - dzieci spokojnie obserwują jak trener czesze konia, czyści; podejmują pierwsze próby czyszczenia konia - dzieci gromadzą nowe słowa do „Słowniczka końskiego” - dzieci uważnie słuchają i stosują się do poleceń (głaszczą konia, dziękują mu za jazdę) -dzieci słuchają i obserwują właściwy sposób podawania jedzenia koniowi – na otwartej dłoni -potrafią samodzielnie podać koniowi smakołyk, stoją obok konia, podają mu smakołyk -dzieci obserwują zachowanie konia – koń prycha, kłania się dzieciom -dzieci potrafią pożegnać się z koniem wg własnego pomysłu
IV	<p>Zajęcia z elementami hipoterapii w stadninie „Galoper”.</p> <p>1. „Witaj Rico” - powitanie z trenerem i koniem Rico .</p> <p>3. Przejazdźka na koniu – wykonywanie ćwiczeń z elementami hipoterapii „Sięganie do ucha konia”, „Sięganie do ogona”, „Poklepanie konia”, „Leżenie przodem na grzbiecie konia”, „Martwy Indianin”</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dzieci witają się z trenerem i koniem; potrafią odpowiednio zachować się w konkretnej sytuacji (kontakt ze zwierzęciem) - dzieci potrafią cierpliwie zaczekać na zajęcia przed padokiem, na którym stoi koń -uczniowie zakładają dżokejkę na głowę -potrafią zgodnie z poleceniem i pomocą trenera i terapeuty wsiąść na konia; -wykonują polecenia trenera podczas jazdy - zaznaczenie początku i końca zajęć - nawiązanie więzi emocjonalnej z koniem - ćwiczenie reakcji równoważnych - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej

	<p>„Zrywanie liści”</p> <p>4. „Karmimy i opiekujemy się koniem” – nauka karmienia konia, demonstracja sposobów dbania o higienę konia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - stymulacja czuciowa dłoni (przy nadwrażliwości dłoni stosuję rękawiczki) - ćwiczenie orientacji w stronach ciała - ćwiczenie orientacji w schemacie ciała - ćwiczenie umiejętności przekraczania linii środkowej ciała - ćwiczenie koordynacji mowy, ruchu, słuchu - stymulacja układu przedsionkowego, - relaks, wyciszenie, - rozluźnienie lub wzmocnienie mięśni grzbietu - zmniejszenie nadmiernej lordozy lędźwiowej, - rozciągnięcie mięśni przywodzicieli uda, - budowanie zaufania do terapeuty i konia - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej - ćwiczenie reakcji równoważnych - ćwiczenie orientacji w stronach ciała - ćwiczenie orientacji w schemacie ciała dziecka i koni - ćwiczenie przekraczania linii środkowej ciała - ćwiczenie rotacji tułowia - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej - kształtowanie umiejętności chwytu - ćwiczenie schematu ciała konia - ćwiczenie orientacji w przestrzeni (przód-tył) - ćwiczenie orientacji w stronach ciała (Pilnujemy aby: w czynność były zaangażowane obie ręce, czynność była wykonana pod kontrolą wzroku, tułów dziecka pozostał w pionie, ćwiczenie wykonywać symetrycznie w jedną i w drugą stronę) - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej i zdolności chwytania - ćwiczenie rozwijające mięśnie tułowia i kończyn górnych - ćwiczenie orientacji w stronach ciała - ćwiczenie orientacji w przestrzeni - ćwiczenie równoważne - ćwiczenie umiejętności klasyfikacji (duży, mały) <ul style="list-style-type: none"> - dzieci spokojnie obserwują jak trener czesze konia, czyści; podejmują pierwsze próby czyszczenia konia - dzieci gromadzą nowe słowa do „Słowniczka końskiego” - dzieci uważnie słuchają i stosują się do poleceń (głaszczą konia, dziękują mu za jazdę) -dzieci słuchają i obserwują właściwy sposób podawania jedzenia koniowi – na otwartej dłoni -potrafią samodzielnie podać koniowi smakołyk,
--	---	---

	5. „Pożegnanie z Riciem” - zabawa ruchowa	<p>stoją obok konia, podają mu smakołyk</p> <ul style="list-style-type: none"> -dzieci obserwują zachowanie konia – koń prycha, kłania się dzieciom -dzieci potrafią pożegnać się z koniem wg własnego pomysłu
V	<p>Zajęcia z elementami hipoterapii w stadninie „Galopper”.</p> <p>1. „Witaj Rico” - powitanie z trenerem i koniem Rico .</p> <p>3. Przejazdźka na koniu – wykonywanie ćwiczeń z elementami hipoterapii „Sięganie do ucha konia”, „Sięganie do ogona”, „Poklepanie konia”, „Leżenie przodem na grzbiecie konia”, „Martwy Indianin”</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dzieci witają się z trenerem i koniem; potrafią odpowiednio zachować się w konkretnej sytuacji (kontakt ze zwierzęciem) - dzieci potrafią cierpliwie poczekać na zajęcia przed padokiem, na którym stoi koń -uczniowie zakładają dżokejkę na głowę -potrafią zgodnie z poleceniem i pomocą trenera i terapeuty wsiąść na konia; -wykonują polecenia trenera podczas jazdy - zaznaczenie początku i końca zajęć - nawiązanie więzi emocjonalnej z koniem - ćwiczenie reakcji równoważnych - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej - stymulacja czuciowa dłoni (przy nadwrażliwości dłoni stosują rękawiczki) - ćwiczenie orientacji w stronach ciała - ćwiczenie orientacji w schemacie ciała - ćwiczenie umiejętności przekraczania linii środkowej ciała - ćwiczenie koordynacji mowy, ruchu, słuchu - stymulacja układu przedsionkowego, - relaks, wyciszenie, - rozluźnienie lub wzmocnienie mięśni grzbietu - zmniejszenie nadmiernej lordozy lędźwiowej, - rozciągnięcie mięśni przywodzicieli uda, - budowanie zaufania do terapeuty i konia - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej - ćwiczenie reakcji równoważnych - ćwiczenie orientacji w stronach ciała - ćwiczenie orientacji w schemacie ciała dziecka i koni - ćwiczenie przekraczania linii środkowej ciała - ćwiczenie rotacji tułowia - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej - kształtowanie umiejętności chwytu - ćwiczenie schematu ciała konia - ćwiczenie orientacji w przestrzeni (przód-tył) - ćwiczenie orientacji w stronach ciała <p>(Pilnujemy aby: w czynność były zaangażowane obie ręce, czynność była wykonana pod kontrolą</p>

	<p>„Zrywanie liści”</p> <p>„Siad ze skrętem tułowia”</p> <p>4. „Karmimy i opiekujemy się koniem” – nauka karmienia konia, demonstracja sposobów dbania o higienę konia</p> <p>5. „Pożegnanie z Ricciem” - zabawa ruchowa</p>	<p>wzroku, tułów dziecka pozostał w pionie, ćwiczenie wykonywać symetrycznie w jedną i w drugą stronę)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej i zdolności chwytania - ćwiczenie rozwijające mięśnie tułowia i kończyn górnych - ćwiczenie orientacji w stronach ciała - ćwiczenie orientacji w przestrzeni - ćwiczenie równoważne - ćwiczenie umiejętności klasyfikacji (duży, mały) <p>-ćwiczenie rotacji tułowia i zwiększenie ruchomości kręgosłupa, zwłaszcza odcinka szyjnego</p> <ul style="list-style-type: none"> -ćwiczenie orientacji w stronach ciała -ćwiczenie orientacji w przestrzeni -ćwiczenie orientacji w schemacie ciała konia -ćwiczenie prawidłowego ustawienia podporu na kończynach górnych -ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej <p>- dzieci spokojnie obserwują jak trener czesze konia, czyści; podejmują pierwsze próby czyszczenia konia</p> <ul style="list-style-type: none"> - dzieci gromadzą nowe słowa do „Słowniczka końskiego” - dzieci uważnie słuchają i stosują się do poleceń (głaszczą konia, dziękują mu za jazdę) -dzieci słuchają i obserwują właściwy sposób podawania jedzenia koniowi – na otwartej dłoni -potrafią samodzielnie podać koniowi smakołyk, stoją obok konia, podają mu smakołyk <p>-dzieci obserwują zachowanie konia – koń prycha, kłania się dzieciom</p> <ul style="list-style-type: none"> -dzieci potrafią pożegnać się z koniem wg własnego pomysłu
V	<p>Zajęcia z elementami hipoterapii w stadninie „Galloper”.</p> <p>1. „Witaj Rico” - powitanie z trenerem i koniem Rico .</p> <p>3. Przejazdźka na koniu – wykonywanie ćwiczeń z elementami hipoterapii „Sięganie do ucha konia”, „Sięganie do ogona”, „Poklepanie konia”, „Leżenie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dzieci witają się z trenerem i koniem; potrafią odpowiednio zachować się w konkretnej sytuacji (kontakt ze zwierzęciem) - dzieci potrafią cierpliwie poczekać na zajęcia przed padokiem, na którym stoi koń <p>-uczniowie zakładają dzokejkę na głowę</p> <ul style="list-style-type: none"> -potrafią zgodnie z poleceniem i pomocą trenera i terapeuty wsiąść na konia;

<p>przodem na grzbiecie konia”, „Leżenie tyłem na grzbiecie konia”, „Martwy Indianin”</p> <p>„Zrywanie liści”</p> <p>„Siad tyłem”</p>	<ul style="list-style-type: none"> -wykonują polecenia trenera podczas jazdy - zaznaczenie początku i końca zajęć - nawiązanie więzi emocjonalnej z koniem - ćwiczenie reakcji równoważnych - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej - stymulacja czuciowa dłoni (przy nadwrażliwości dłoni stosując rękawiczki) - ćwiczenie orientacji w stronach ciała - ćwiczenie orientacji w schemacie ciała - ćwiczenie umiejętności przekraczania linii środkowej ciała - ćwiczenie koordynacji mowy, ruchu, słuchu - stymulacja układu przedsionkowego, - relaks, wyciszenie, - rozluźnienie lub wzmocnienie mięśni grzbietu - zmniejszenie nadmiernej lordozy lędźwiowej, - rozciągnięcie mięśni przywodzicieli uda, - budowanie zaufania do terapeuty i konia - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej - ćwiczenie reakcji równoważnych - ćwiczenie orientacji w stronach ciała - ćwiczenie orientacji w schemacie ciała dziecka i koni - ćwiczenie przekraczania linii środkowej ciała - ćwiczenie rotacji tułowia - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej - kształtowanie umiejętności chwytu - ćwiczenie schematu ciała konia - ćwiczenie orientacji w przestrzeni (przód-tył) - ćwiczenie orientacji w stronach ciała (Pilnujemy aby: w czynność były zaangażowane obie ręce, czynność była wykonana pod kontrolą wzroku, tułów dziecka pozostał w pionie, ćwiczenie wykonywać symetrycznie w jedną i w drugą stronę) - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej i zdolności chwytania - ćwiczenie rozwijające mięśnie tułowia i kończyn górnych - ćwiczenie orientacji w stronach ciała - ćwiczenie orientacji w przestrzeni - ćwiczenie równoważne - ćwiczenie umiejętności klasyfikacji (duży, mały) <ul style="list-style-type: none"> -ćwiczenie orientacji w przestrzeni i schemacie własnego ciała i ciała konia, -ćwiczenie reakcji równoważnych, -ćwiczenie planowania ruchu.
---	--

	<p>4. „Karmimy i opiekujemy się koniem” – nauka karmienia konia, demonstracja sposobów dbania o higienę konia</p> <p>5. „Pożegnanie z Riciem” - zabawa ruchowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dzieci spokojnie obserwują jak trener czesze konia, czyści; podejmują pierwsze próby czyszczenia konia - dzieci gromadzą nowe słowa do „Słowniczka końskiego” - dzieci uważnie słuchają i stosują się do poleceń (głaszczą konia, dziękują mu za jazdę) -dzieci słuchają i obserwują właściwy sposób podawania jedzenia koniowi – na otwartej dłoni -potrafią samodzielnie podać koniowi smakołyk, stoją obok konia, podają mu smakołyk -dzieci obserwują zachowanie konia – koń prycha, kłania się dzieciom -dzieci potrafią pożegnać się z koniem wg własnego pomysłu
VI	<p>Zajęcia z elementami hipoterapii w stadninie „Galoper”.</p> <p>1. „Witaj Rico” - powitanie z trenerem i koniem Rico .</p> <p>3. Przejazdźka na koniu – wykonywanie ćwiczeń z elementami hipoterapii „Sięganie do ucha konia”, „Sięganie do ogona”, „Poklepanie konia”, „Leżenie przodem na grzbiecie konia”, „Leżenie tyłem na grzbiecie konia”, „Martwy Indianin”</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dzieci witają się z trenerem i koniem; potrafią odpowiednio zachować się w konkretnej sytuacji (kontakt ze zwierzęciem) - dzieci potrafią cierpliwie zaczekać na zajęcia przed padokiem, na którym stoi koń -uczniowie zakładają dżokejkę na głowę -potrafią zgodnie z poleceniem i pomocą trenera i terapeuty wsiąść na konia; -wykonują polecenia trenera podczas jazdy - zaznaczenie początku i końca zajęć - nawiązanie więzi emocjonalnej z koniem - ćwiczenie reakcji równoważnych - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej - stymulacja czuciowa dłoni (przy nadwrażliwości dłoni stosuję rękawiczki) - ćwiczenie orientacji w stronach ciała - ćwiczenie orientacji w schemacie ciała - ćwiczenie umiejętności przekraczania linii środkowej ciała - ćwiczenie koordynacji mowy, ruchu, słuchu - stymulacja układu przedsionkowego, - relaks, wyciszenie, - rozluźnienie lub wzmocnienie mięśni grzbietu - zmniejszenie nadmiernej lordozy lędźwiowej, - rozciągnięcie mięśni przywodzicieli uda, - budowanie zaufania do terapeuty i konia - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej - ćwiczenie reakcji równoważnych - ćwiczenie orientacji w stronach ciała - ćwiczenie orientacji w schemacie ciała dziecka i

	<p>„Zrywanie liści”</p> <p>„Siad tyłem”</p> <p>4. „Karmimy i opiekujemy się koniem” – nauka karmienia konia, demonstracja sposobów dbania o higienę konia</p> <p>5. „Pożegnanie z Riciem” - zabawa ruchowa</p>	<p>koni</p> <ul style="list-style-type: none"> - ćwiczenie przekraczania linii środkowej ciała - ćwiczenie rotacji tułowia - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej - kształtowanie umiejętności chwytu - ćwiczenie schematu ciała konia - ćwiczenie orientacji w przestrzeni (przód-tył) - ćwiczenie orientacji w stronach ciała (Pilnujemy aby: w czynność były zaangażowane obie ręce, czynność była wykonana pod kontrolą wzroku, tułów dziecka pozostał w pionie, ćwiczenie wykonywać symetrycznie w jedną i w drugą stronę) - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej i zdolności chwytania - ćwiczenie rozwijające mięśnie tułowia i kończyn górnych - ćwiczenie orientacji w stronach ciała - ćwiczenie orientacji w przestrzeni - ćwiczenie równoważne - ćwiczenie umiejętności klasyfikacji (duży, mały) <p>-ćwiczenie orientacji w przestrzeni i schemacie własnego ciała i ciała konia, -ćwiczenie reakcji równoważnych, -ćwiczenie planowania ruchu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - dzieci spokojnie obserwują jak trener czesze konia, czyści; podejmują pierwsze próby czyszczenia konia - dzieci gromadzą nowe słowa do „Słowniczka końskiego” - dzieci uważnie słuchają i stosują się do poleceń (głaszczą konia, dziękują mu za jazdę) -dzieci słuchają i obserwują właściwy sposób podawania jedzenia koniowi – na otwartej dłoni -potrafią samodzielnie podać koniowi smakołyk, stoją obok konia, podają mu smakołyk -dzieci obserwują zachowanie konia – koń prycha, kłania się dzieciom -dzieci potrafią pożegnać się z koniem wg własnego pomysłu
VI	<p>Zajęcia z elementami hipoterapii w stadninie „Galloper”.</p> <p>1. „Witaj Rico” - powitanie z trenerem i koniem Rico .</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dzieci witają się z trenerem i koniem; potrafią odpowiednio zachować się w konkretnej sytuacji (kontakt ze zwierzęciem)

<p>3. Przejazdźka na koniu – wykonywanie ćwiczeń z elementami hipoterapii „Sięganie do ucha konia”, „Sięganie do ogona”, „Poklepanie konia”, „Leżenie przodem na grzbiecie konia”, „Leżenie tyłem na grzbiecie konia”, „Martwy Indianin”</p>	<p>„Zrywanie liści”</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dzieci potrafią cierpliwie poczekać na zajęcia przed padokiem, na którym stoi koń - uczniowie zakładają dżokejkę na głowę - potrafią zgodnie z poleceniem i pomocą trenera i terapeuty wsiąść na konia; - wykonują polecenia trenera podczas jazdy - zaznaczenie początku i końca zajęć - nawiązanie więzi emocjonalnej z koniem - ćwiczenie reakcji równoważnych - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej - stymulacja czuciowa dłoni (przy nadwrażliwości dłoni stosując rękawiczki) - ćwiczenie orientacji w stronach ciała - ćwiczenie orientacji w schemacie ciała - ćwiczenie umiejętności przekraczania linii środkowej ciała - ćwiczenie koordynacji mowy, ruchu, słuchu - stymulacja układu przedsionkowego, - relaks, wyciszenie, - rozluźnienie lub wzmocnienie mięśni grzbietu - zmniejszenie nadmiernej lordozy lędźwiowej, - rozciągnięcie mięśni przywodzicieli uda, - budowanie zaufania do terapeuty i konia - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej - ćwiczenie reakcji równoważnych - ćwiczenie orientacji w stronach ciała - ćwiczenie orientacji w schemacie ciała dziecka i koni - ćwiczenie przekraczania linii środkowej ciała - ćwiczenie rotacji tułowia - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej - kształtowanie umiejętności chwytu - ćwiczenie schematu ciała konia - ćwiczenie orientacji w przestrzeni (przód-tył) - ćwiczenie orientacji w stronach ciała (Pilnujemy aby: w czynność były zaangażowane obie ręce, czynność była wykonana pod kontrolą wzroku, tułów dziecka pozostał w pionie, ćwiczenie wykonywać symetrycznie w jedną i w drugą stronę) - ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej i zdolności chwytania - ćwiczenie rozwijające mięśnie tułowia i kończyn górnych - ćwiczenie orientacji w stronach ciała - ćwiczenie orientacji w przestrzeni - ćwiczenie równoważne - ćwiczenie umiejętności klasyfikacji (duży, mały)
--	-------------------------	---

<p>„Siad tyłem”</p> <p>4. „Karmimy i opiekujemy się koniem” – nauka karmienia konia, demonstracja sposobów dbania o higienę konia</p> <p>5. „Pożegnanie z Riciem” - zabawa ruchowa</p>		<p>-ćwiczenie orientacji w przestrzeni i schemacie własnego ciała i ciała konia, -ćwiczenie reakcji równoważnych, -ćwiczenie planowania ruchu.</p> <p>- dzieci spokojnie obserwują jak trener czesze konia, czyści; podejmują pierwsze próby czyszczenia konia - dzieci gromadzą nowe słowa do „Słowniczka końskiego” - dzieci uważnie słuchają i stosują się do poleceń (głaszczą konia, dziękują mu za jazdę) -dzieci słuchają i obserwują właściwy sposób podawania jedzenia koniowi – na otwartej dłoni -potrafią samodzielnie podać koniowi smakołyk, stoją obok konia, podają mu smakołyk</p> <p>-dzieci obserwują zachowanie konia – koń prycha, kłania się dzieciom -dzieci potrafią pożegnać się z koniem wg własnego pomysłu</p>
	<p style="text-align: center;">POŻEGNANIE Z TRENEREM I KONIEM RICIEM</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zakończenie zajęć z elementami hipoterapii. • Ukończenie „Słownika końskiego” i powtórzenie zdobytych wiadomości. • Gry i zabawy ruchowe. • Poczęstunek przy ognisku w stadninie koni „GALLOPER” • Zdobywamy odznakę: <p style="text-align: center;">„SUPER – KONIARZ!”</p> <p>Dzieci odpowiadają na pytania co pozwoli im na wykazanie się wiadomościami i zdobycie odznaki. Propozycje pytań:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jak nazywa się duże zwierzę na trzy litery? 2. Czy konie śpią na stojąco? 3. Podaj przykład „końskiej” fryzury.(kucyki, koński ogon) 4. Czy konie chrapią? 5. Jakie znasz części ubioru jeźdźca? 6. Jak wygląda końska rodzina? 7. Do czego służą strzemiona?(siodło, sztylpy, toczek, bryczesy) 8. Jak zaprzyjaźnić się z koniem? 9. Jak porozumiewają się konie? 10. Do czego nam potrzebne są konie? 11. Czy koń musi mieć podkowy?

VII. PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW I SPOSOBY ICH OCENIANIA

W zajęciach z elementami hipoterapii ważnym ogniwem jest ocenianie i sprawdzanie uzyskanych wyników, jest to trudne do zmierzenia i obejmuje:

- systematyczność uczestnictwa w zajęciach,
- poziom nabytych umiejętności,
- widoczne zainteresowanie zajęciami.

Podczas zajęć należy stosować ocenę ustną – pochwałę, daje to dziecku poczucie satysfakcji i motywuje do kolejnych działań. Każde dziecko jest indywidualną jednostką i wymaga specyficznego podejścia i zrozumienia. Wyklucza się ocenę negatywną, jako niewłaściwą w nauczaniu dzieci przedszkolnych ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi.

Uczeń:

- zna zasady bezpieczeństwa podczas podróży
- wie jak zachowywać się podczas zajęć z hipoterapii
- potrafi utrzymać się na koniu
- potrafi wykonać proste ćwiczenia na koniu
- potrafi wyczesać konia
- potrafi kontrolować równowagę podczas jazdy na koniu
- potrafi przygotować marchew i jabłko dla konia
- uruchamiona jest obręcz barkowa
- poprawia się siła mięśniowa kończyn dolnych
- rozwija się zaburzone czucie głębokie
- rozluźnia się napięcie mięśniowe
- kształtuje prawidłową postawę
- wzmacnia mięśnie
- stymuluje zmysł równowagi, wzroku, słuchu i węchu
- stymuluje czucie i odczowanie temperatury
- stwarza możliwość ćwiczenia nowych funkcji poznawczych, rozumienia pojęć abstrakcyjnych i operacji myślowych
- podczas terapii między koniem a dzieckiem wytwarza się silna więź partnerska
- w przypadku dzieci o znacznym stopniu niesprawności, które nie mają żadnej lub tylko niewielką możliwość aktywności fizycznej, dzięki dosiadananiu konia możliwe jest uprawianie sportu
- z wysokości końskiego grzbietu uzyskiwana jest całkiem nowa, bardziej rozległa perspektywa, dzieci odkrywają nieznane dotychczas rejony
- dziecko doświadcza zwierzęcia jako „punkt odniesienia”, koń reaguje bowiem i odpowiada w sposób wyczulony na gesty i słowa

- dziecko zyskuje szansę na nie obciążoną niczym nić porozumienia, dzięki której może zostać nawiązany lub przywrócony kontakt z innymi ludźmi i światem zewnętrznym.
- koń daje poczucie decydowania (wio)
- motywuje do działania i pozytywnej samooceny
- współpracuje z grupą i utrwala stosunki społeczne.

VIII. EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja programu będzie miała na celu ocenę skuteczności podjętych działań terapeutycznych, dydaktycznych, profilaktycznych i wychowawczych.

Formy przeprowadzenia ewaluacji:

- analizy stopnia zaangażowania w zajęcia,
- poziomu nabytych umiejętności,
- wywiadów z rodzicami oraz nauczycielami.

Termin ewaluacji – koniec roku szkolnego 2017/2018 w formie sprawozdania dla Rady Pedagogicznej.

IX. BIBLIOGRAFIA

1. Heipertz–Hengst Christine: Jazda konna dla osób niepełnosprawnych. – Warszawa : Państwowe Wydaw. Rolnicze i Leśne, 1997
2. Ingrid Strauß, "Hipoterapia. Fizjoterapia na koniu i przy koniu"
3. Strumińska A., Psychopedagogiczne aspekty hipoterapii dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, Warszawa 2003
4. Rey M., Rola i zadania konia i instruktora hipoterapii, „Hipoterapia”1990/1
5. Obara A., Hipoterapia jako metoda wspomagająca kinezyterapię w usprawnianiu dzieci z MPDz., „Hipoterapia”1992/4
6. Orkisz M., Hipoterapia jako część kompleksowej terapii dzieci z uszkodzeniem CUN – część pierwsza, „Hipoterapia”1994/1-4
7. Kmiecik Karolina: Znaczenie zabawy w zajęciach hipoterapeutycznych // W: Dziecko w świecie zabawy : o kulturze, cechach i wartościach ludycznej edukacji / pod red. Bronisławy Dymary. – Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2009. – S. 453-466
8. Kelly McKain: Stajnia pod podkową.
9. Źródło internet: „Bajka o klaczy i źrebaku”
10. Piątkowska Renata: ”Zbój. Opowiadania o koniach i konikach”